

Valtuustoaloite ilmaisista kuntosalipalveluista eläkeläisille Äänekoskella

KVALT 04.05.2026 § 49

Valtuutettu Ilidio Monteiro Flores ja kolme muuta valtuutettua jättivät valtuustoaloitteen ilmaisista kuntosalipalveluista eläkeläisille Äänekoskella.

Päätös

Merkittiin valtuustoaloite tiedoksi ja lähetettiin se edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

- - - - -

KH 01.06.2026 § 181

Äänekosken kaupungin hallintosäännön 121 §:n (Valtuutettujen aloitteet) 3 momentissa on määrätty, että kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille toimielimelle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu. Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja suoraan kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia toimenpiteitä koskevat aloitteet jäävät kaupunginhallituksen vastattavaksi. Aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään neljäsosa valtuutetuista, on kuitenkin toimitettava valtuuston vastattavaksi.

Aloitteen on allekirjoittanut alle neljäsosa valtuutetuista, joten sitä ei toimiteta valtuuston vastattavaksi vaan se osoitetaan toimivaltaiselle toimielimelle vastattavaksi. Hallintosäännön 26 §:n mukaan kulttuuri- ja liikuntalautakunta päättää toimialalla noudatettavista periaatteista sekä eri toiminnoista perittävistä käyttömaksuista.

Valtuutettu Ilidio Monteiro Floresin ym. 4.5.2026 jättämä valtuustoaloite on liitteenä.

Valmistelija

Hallintopäällikkö Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi ja päättää osoittaa aloitteen kulttuuri- ja liikuntalautakunnan vastattavaksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -

KULTLIK 07.10.2026 § 45

250/00.01.03.01/2026

Kaupunginvaltuutettu Ilidio Monteiro Flores ja kolme muuta valtuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen KVALT 04.05.2026 § 49 ilmaisista kuntosalipalveluista eläkeläisille Äänekoskella. Aloitteen on allekirjoittanut alle neljäsosa valtuutetuista, joten sitä ei toimiteta valtuuston vastattavaksi vaan se osoitetaan toimivaltaiselle toimielimelle vastattavaksi. Kaupunginhallitus on KH 01.06.2026 § 181 päättänyt, että se merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi ja

päättää osoittaa aloitteen kulttuuri- ja liikuntalautakunnan vastattavaksi.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Äänekosken kaupunki selvittää ja toteuttaa mallin, jossa eläkeläisille tarjotaan mahdollisuus maksuttomaan kuntosaliharjoitteluun. Ehdotetussa mallissa eläkeläinen voisi itse valita kunnan ylläpitämän kuntosalin tai paikallisen yksityisen kuntosalin, jonka kanssa kaupunki tekee sopimuksen palvelun korvaamisesta.

Valtuustoaloitteen tavoitteena on lisätä ikäihmisten liikuntaa ja toimintakykyä, vähentää sosiaali- ja terveyspalveluiden kuormitusta pitkällä aikavälillä, tukea paikallista yrittäjyyttä ja palvelutarjontaa, sekä edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia liikkumiseen.

Valtuustoaloitteessa pyydetään kaupunkia selvittämään ehdotuksen kustannusvaikutukset eri toteutusvaihtoehdoissa, mahdolliset yhteistyömallit paikallisten yrittäjien kanssa, sekä pilotointimahdollisuuden käyttöönoton ennen laajempaa toteutusta.

Palvelut ja edut eläkeläisille

Eläkeläiset ovat suuri käyttäjäryhmä kunnan liikuntapalveluissa ja näin ollen myös merkittävä tulonlähde liikuntapalveluiden rahoituksessa. Huolimatta siitä, että eläkeläiset saavat alennuksia erilaisista sisäänpääsy tuotteista, on heidän kerryttämä tulonsa merkittävä.

Äänekosken kaupungilla on tarjolla eläkeläisille erilaisia liikuntaan liittyviä tuotteita, joista merkittävin on seniorikortti. Seniorikortti on tarkoitettu 65 vuotta kuluvana vuonna täyttävälle sekä sitä iäkkäämmille äänekoskelaisille. Seniorikorttiin ovat oikeutettuja myös kokoaikaisella sekä osittaisella työkyvyttömyyseläkkeellä olevat. Kortti sisältää pääsyn molempiin uimahalleihin, asiakkaan valitsemalle kuntosalille (Liikuntatalo + Pankkari + Suolahti, Sumiainen, Konginkangas), sekä pääsyn 1–2 kulttuuritoimen järjestämään tapahtumaan (mikäli paikkoja on). Vuosikortin hinta on tällä hetkellä 78 € ja puolen vuoden kortin 57,20 €. Lisäksi eläkeläiset voivat ostaa kuntosalien lipputuotteita noin 15-20% normaalihintaa halvemmalla.

Kaupunki tarjoaa myös maksutonta liikuntaneuvontaa aikuisille. Palvelun kohderyhmänä ovat esidiabetesta ja diabetesta sairastavat, painonhallinnan kanssa kamppailevat sekä erilaisista syistä mielenterveyden häiriöiden myötä liikkumistottumuksensa hylänneet ja uutta kipinää ja apua liikkeelle lähdössä kaipaavat.

Aloitteen taloudelliset vaikutukset kulttuuri- ja liikuntatoimelle

Vuonna 2025 seniorikortteja myytiin 865 kpl, mikä tarkoittaa noin 67 000 euron tuloa. Lisäksi erilaisia alennusryhmän opiskelijat/eläkeläiset/työttömät/varusmiehet lippuja ja kortteja myytiin noin 8000 eurolla. Alennusryhmästä ei voida eritellä

eläkeläisiä. Joka tapauksessa voidaan todeta, että taloudellinen tappio kulttuuri- ja liikuntatoimelle on itsessään merkittävä, mikäli eläkeläisten kuntosalimaksuista luovutaan. Lisäksi muutoksella olisi vaikutusta myös seniorikorttiin, jonka sisältämästä tuotevalikoimasta putoaisi keskeinen sisältö pois. Tämä johtaisi siihen, että koko kortin olemassaolo tulisi tarkastella uudestaan.

Valtuustoaloitteessa esitetty malli, jossa eläkeläinen voisi itse valita kunnan ylläpitämän kuntosalin tai paikallisen yksityisen kuntosalin, jonka kanssa kaupunki tekee sopimuksen palvelun korvaamisesta, aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia toimialalle. Äänekoskella oli vuoden 2025 lopussa arviolta 2700 65-74-vuotiaita henkilöä, joiden voidaan ajatella olevan määrältään eläkeläisille suunnattujen palveluiden aktiivisin käyttäjäkunta. Mikäli heistä esim. 100 henkilöä vuodessa valitsee ehdotetun mallin mukaisen yksityisen kuntosalikäynnin (määrä voi todellisuudessa olla merkittävästi suurempi), aiheuttaisi se kaupungille vuosittain vähintään 40 000 € lisäkustannuksen.

Otettaessa huomioon valtuustoaloitteen aiheuttamat tulonmenetykset ja lisäkustannukset, voidaan arvioida, että toteutuessaan valtuustoaloitteen toimenpiteet aiheuttaisivat vähintään 100 000 € lisärahoitustarpeen toimialalle vuosittain. Lisäksi malli lisäisi taloudellisia riskejä, koska on erittäin vaikea ennakoida, kuinka laajaa kysyntä yksityisille kuntosaleille todellisuudessa vuosittain olisi. Tähän ei päästä käsiksi edes pilotoimalla hanketta, koska määrä vaihtelee joka tapauksessa vuosittain.

Yhteenveto ja toimenpiteet

Valtuustoaloitteessa esitetyn maksuttomuuden edistäminen tarkoittaa toimialan rahoituksen lisäämistä merkittävästi, koska aloitteen aiheuttamat toimenpiteet merkitsevät yhtä aikaa sekä tulojen laskua että menojen kasvamista.

Äänekosken kaupungin talouden tasapainottamisesityksissä vuosille 2027-2029 on todettu, että kulttuuri- ja liikuntatoimen käyttöhinnoista tarkastellaan syksyllä 2026 ja hintoja korotetaan 1.1.2027 alkaen. Muutos huomioidaan talousarvion 2027 valmistelun yhteydessä ja arvio tulokertymään on noin 10 000 euroa.

Äänekosken kaupungin kulttuuri- ja liikuntapalveluiden viranhaltijanäkemys on, että valtuustoaloitetta ja siinä ehdotettuja toimenpiteitä eläkeläisten ilmaisista kuntosalivuoroista ei edistetä millään osin, aloitteen toimialalle aiheuttaman merkittävän kustannusvaikutuksen ja rahoitustarpeen lisääntymisen takia.

Valmistelija	Vs. kulttuuri- ja liikuntajohtaja Jukka-Pekka Pohjolainen, puh. 0400 189 263
Esittelijä	Vs. kulttuuri- ja liikuntajohtaja Jukka-Pekka Pohjolainen
Päätösehdotus	Kulttuuri- ja liikuntalautakunta:

1. hyväksyy edellä esitetyn valtuustoaloitteeseen liittyvän vastauksen; ja
2. toteaa sanotun valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -